

[Udenrigsministeren]

flovt for kvinderne, og jeg håber da meget, at der også melder sig kvalificerede kvindelige ansøgere til de stillinger, som vi nu skal søge at få besat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Den sidste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 77:

Forslag til folketingsbeslutning om et traktatmæssigt forbud mod tilstedeværelsen af u-både i Østersøen og tilgrænsende havområder.

Af Pelle Voigt (SF) m.fl.

(Fremsat 5/2 86).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil gerne starte med et par mere principielle betragtninger i anledning af dette beslutningsforslag, og jeg vil gerne fremhæve, at Danmark traditionelt igennem århundreder har været tilhænger af princippet om havenes frihed. Efter dansk opfattelse bør det være sådan, at på internationalt farvand skal alle skibe kunne sejle frit, og det gælder både handelsskibe og orlogsskibe. Østersøen har uden for territorialfarvandsgrænserne klart og ubestridt stilling som internationalt farvand. Og hvis man så søger at skabe en særstatus for dette havområde, for Østersøen, ja, så vil man dermed begå et åbent brud med denne hævdundne danske politik, som for øvrigt skiftende danske regeringer da også har været enige om at fastholde.

Baggrunden for den danske holdning er en ganske nøgtern overvejelse, for hvis man laver særstatus for et bestemt havområde, går man jo i retning af at gøre dette havområde til lukket hav, hvor kyststaterne får ganske særlige rettigheder. Og det er da let at indse, at sådan et lukket hav giver særlige fordele for den eller de stærkeste blandt kyststaterne. Igennem tiden har vi da også set, hvordan forskellige lande, der indtog en dominerende rolle i området, har prøvet at fremme tanken om Østersøen som et lukket hav. Men fra dansk side har vi lige så klart indset, at sådanne forsøg ville medføre en begrænsning i

mulighederne for de små og svagere kyststater som f.eks. Danmark. Derfor har vi konsekvent været modstandere af tendenser til at lukke Østersøen. Det har vi i det mindste været, lige siden Danmark ophørte med at være den dominerende Østersømagt, og det er jo noget, der efterhånden ligger århundreder tilbage. Alene af denne grund kan regeringen ikke støtte det foreliggende beslutningsforslag.

Forslaget bygger på den forudsætning, at tilstedeværelsen af u-både i Østersøen udgør en stadig voksende trussel mod Nordens status som lavspændingsområde. Her peger forslagsstillerne på de mange u-bådskrænkelser af først og fremmest svensk territorialfarvand, som jo har kunnet konstateres i de senere år. Jeg kan kun være enig i, at disse u-bådskrænkelser af svensk territorialfarvand må vække bekymring og mane til eftertanke. Men det er væsentligt at holde fast ved, at disse krænkelser ikke på nogen måde er en konsekvens af u-bådernes eksisterende rettigheder i Østersøen. Nej, krænkelserne er jo netop krænkelser; de er overtrædelse af allerede i dag gældende regler for territorialfarvande, og den slags overtrædelser kommer man ikke umiddelbart til livs ved, at man skaber nye regler og nye forbud. Tværtimod, hvis man laver strengere regler, bliver der jo principielt endnu mere at krænke. Der bliver altså på den måde skabt et grundlag for øget spænding og ikke for mindsket spænding.

Og så kan man spørge, hvad det er for en tilstand, man kan regne med at opnå, hvis beslutningsforslaget virkelig kunne føres ud i livet. Lad os antage, at alle kyststaterne for deres del accepterer et forbud mod u-både i Østersøen. Ville det så betyde, at Østersøen blev fri for u-både? Nej, det ville det næppe. Bemærkningerne taler om, at »andre stater må bringes til at ratificere traktaten«. Ja vel, så kan man spørge, hvordan man skulle bringe disse stater til at afskrive en ret, som de i dag klart har ud fra den almindelige folkeret. Det ville da være en proces, der i hvert fald tog tid, og som meget vel i sig selv kunne skabe spændinger. Og så længe et land ikke havde ratificeret forbuddet, kunne det pågældende land med fuld ret, med folkeretten bag sig, lade sine u-både sejle rundt i Østersøen, mens kyststaterne, der havde fjernet deres u-både, så blot måtte se til. Der vil jeg igen spørge: er det noget, man forestiller sig vil